

KRISTIANSAND HAVN IKS
Asle Nesland
Gravane 4
4610 KRISTIANSAND S

Saksbehandler, innvalgstelefon
Kristian Have Furnes, 38 17 62 85

Tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til tiltak i sjø ved gnr./bnr. 29/85 i Lindesnes kommune

Statsforvalteren i Agder gir Kristiansand Havn IKS tillatelse til mudring, utfylling og peling i sjø ved gnr./bnr. 29/85 i Lindesnes kommune. Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11 og forurensningsforskriften § 22-6.

Vi fattet samtidig vedtak om saksbehandlingsgebyr i sats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 07.04.2026 om tiltak i Strømsvika ved gnr./bnr. 29/85 i Lindesnes kommune og vedlegg til den.

1 Vedtak

1.1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Kristiansand Havn IKS tillatelse til mudring av inntil 20 000 m³ sediment, utfylling av inntil 2 500 m³ med fraksjonert sprengstein til filterlag og 8 800 m³ med lokal sprengstein/blokk til erosjonssikring, samt plassering av inntil 27 peler ved Strømsvika i Lindesnes kommune. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt og gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 16 og forurensningsforskriften § 22-6, jf. § 22-3.

1.2 Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Kristiansand Havn IKS skal betale gebyr for vår saksbehandling, jf. varsel om saksbehandlingsgebyr i brev av 17.04.2026. Gebyret fastsettes til sats 6, som tilsvarer kr 47 300.

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Kristiansand Havn IKS søkte den 07.04.2026 om å etablere en ny kai ved Strømsvika i Lindesnes kommune. Den prosjekterte kaien vil bli 50 m x 15,3 m, og skal fundamenteres på 27 peler (Ø813 mm) gjennom en eksisterende sprengsteinsfylling på østsiden av vika. Fyllingen mangler erosjonssikring langs et område på 190 meter og må derfor erosjonssikres før etablering av ny industri-/bulk kai. Ifølge søknaden skal det mudres ca. 20 000 m³ masser over et område på 4 100 m². Ettersom sjøbunnen består av tidligere utfylt, ufraksjonert sprengstein, er det ikke forventet å påtreffe betydelige mengder finkornet sediment eller finstoff. Tiltakshaver planlegger å gjenbruke overskuddsmasser (uforurenset sprengstein > 25 mm) på land innenfor havneområdet.

Erosjonssikringen skal etableres ved at det graves ut en hylle ca. 1,4 m inn i eksisterende fylling fra kote -10,6 til 0. Massene i hyllen erstattes med et 0,5 m tykt filterlag av fraksjonert sprengstein (d = 120/300 mm) og et 2 m tykt sikringslag av lokal sprengstein/blokk. Tiltaket vil heve fyllskråningen med inntil 1 m. Totalt vil det fylles ut ca. 2 500 m³ steinmasser i filterlag og ca. 8 800 m³ steinmasser i erosjonssikring. Peling skal gjennomføres med pelerigg via lekter og vil i utgangspunktet ikke produsere borkaks.

Arbeidene vil bli utført både fra land og fra lekter/båt. Tiltaket har planlagt oppstart i høst 2026. Estimert varighet er 3-4 måneder for utgraving og erosjonssikring, 3-5 uker for peling, og 5-6 måneder for bygging av kai.

2.1 Øvrige opplysninger

2.1.1 Strømsvika

Strømsvika er en vik som ligger på østsiden av Mandalskysten. De siste ti årene har området vært utsatt for flere tiltak tilknyttet industriutbygging. Sjøbunnen har en bratt skråning ned til et platå på ca. kote -40 og består av tidligere sprengsteinsfyllinger fra 2016 og 2020. Jåbekken som renner ut nord i viken er en anadrom elv for ørret og mulig laks.

2.1.2 Sedimentundersøkelser

Det er ikke gjennomført sedimentundersøkelser i tiltaksområdet. Sjøbunnen består av nylig utfylte sprengsteinmasser fra 2016, så det forventes ikke at de finere fraksjonene er vesentlige forurenset. Det ble imidlertid tatt sedimentprøver nord for dagens tiltaksområde under utfylling i 2016, og ved vestsiden av Strømsvika i forbindelse med utfylling i 2020.

Undersøkelsen i 2016 viste at sedimentene var forurenset av tjærestoffer (PAH) og tributyltinn (TBT). Konsentrasjonen av TBT tilsvarte tilstandsklasse (TK) V («Svært dårlig»), jf. Miljødirektoratets veileder M-608. Videre ble det påvist konsentrasjoner av fem PAH-forbindelser tilsvarende TK IV («Dårlig») og tre forbindelser tilsvarende TK III («Moderat»). Undersøkelsen fra 2020 målte samme TK for TBT, men bare én PAH-forbindelse i TK IV og to forbindelser i TK III.

2.1.3 Foreslåtte avbøtende tiltak

Tiltakene ble søkt gjennomført uten siltgardin eller boblegardin, ettersom bunnforholdene gjør etablering og vedlikehold av partikkelsperrer krevende. I tillegg vil strøm- og bølgeforhold medføre økt risiko for slitasje, revning og funksjonssvikt. Tiltakshaver har heller foreslått at arbeidene gjennomføres med skånsom utgraving og utlegging så langt det er mulig.

2.1.4 Plan- og bygningsloven

I søknaden oppgir tiltakshaver at tiltaket er i tråd med gjeldende arealplan (PlanID 4205_201322). Planområdet er regulert til SHA2 – «Havn» og VHS1 – «Havneformål i sjø». Lindesnes kommune har i

uttalelse av 19.06.2026 vurdert at kaifront i området regulert til havn (SHA2), og mudring i område avsatt til havneområde i sjø (VHS1), er i tråd med plan.

2.2 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, og eventuelle vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Forurensningsforskriften

Etter forurensningsforskriften § 22-3 er mudring fra skip forbudt, unntatt når tillatelse er gitt i medhold av § 22-6. Ved avgjørelse av tillatelse skal Statsforvalteren legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning, legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Regelverk som gjelder massedisponering

Når sediment er gravd opp, regnes det som overskuddsmasser som i sin tur defineres som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27a andre ledd. Hovedregelen er at næringsavfall skal leveres til lovlig avfallsanlegg, med mindre det kan gjenbrukes, jf. § 32 første ledd i samme lov. Forurensningsmyndigheten kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra hovedregelen ved enkeltvedtak på nærmere fastsatte vilkår, jf. § 32 andre ledd i samme lov.

Miljødirektoratet er forurensningsmyndighet i saker som gjelder disponering av forurenset sediment på land, uavhengig av om det er gjenbruk/nyttiggjøring eller annen disponering. Miljødirektoratet er også myndighet i saker som gjelder annen disponering av ikke forurenset sediment på land.

2.3 FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015 og består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig.

Norge er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030. Regjeringens plan for å nå bærekraftsmålene i Norge er lagt frem i Meld. St. 40 (2020-2021) «Mål med mening».

3 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Den aktuelle saken gjelder etablering av ny kai. Vi vurderer at de viktigste negative konsekvensene av tiltaket er spredning av partikler fra mudrings- og utfyllingsmasser, midlertidig forringelse av vannkvalitet i form av blakking av vann, nedslamming av nærliggende områder og tap av habitatet til vannlevende organismer. Når det gjelder peling i sjø, så er de viktigste konsekvensene støy og spredning av partikler fra borkaks. Tiltakene kan ha noe avskrekkende effekt på sjørret som er på gytevandring.

3.1 Naturverdier i tiltaksområdet

Det er registrert flere fuglearter oppført på norsk rødliste i nærheten av tiltaksområdet, bl.a. hønehauk (sårbar), fiskeørn (sårbar), fiskemåke (sårbar) og lomvi (kritisk truet), jf. Artsdatabanken. Det er i tillegg registrert flere fiskearter i Strømsvika, bl.a. makrell, sei og lyr. Jåbekken som ligger nord for tiltaksområdet, er en dokumentert sjørretbekk, jf. registrering av sjørretbekker i Agder.

Vest for tiltaksområdet ligger det to friluftslivsområder: Strømsvika, vest (ID FS00000882), et statlig sikret friluftslivsområde kategorisert som svært viktig, og Kalvikheia-Strømsvika (ID FK00019918), et regionalt viktig friluftslivsområde, jf. Miljødirektoratets kartløsning Naturbase.

Etter vår vurdering vil ikke de omsøkte tiltakene påvirke de registrerte dyreartene i vannforekomsten i nevneverdig grad, med unntak av noe avskrekkende effekt på sjørret under gyting. I tillegg kan det skapes støy under tiltaksgjennomføringen. Støy kan påvirke fugl og fisk samt redusere verdien av friluftsliv. Tiltaksområdet er i gjeldende plan regulert til havn/havneformål i sjø, som innebærer at noe støy må regnes med. Det ligger et industriområde ved tiltaksområdet der det eksporteres tømmer og stein, og området er således eksponert for en del støy. Tiltaket defineres som mellomstort, men etter vårt syn skaper selve mudringen og utfyllingen relativt begrenset støy. Peling kan imidlertid skape mye støy som vi vurderer kan være en ulempe ved utøvelse av friluftsliv og rekreasjon under anleggsperioden, samt for beboere i nærområdet.

3.2 Forurensningsfare ved tiltaksgjennomføring

Mudring og utfylling av masser i sjø påvirker det akvatiske miljø på flere måter. Virkningene varierer avhengig av bl.a. hva sedimentene i det aktuelle området består av, når, hvor og hvordan tiltak gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i massene. Partikkelspredning, nedslamming av områder rundt tiltaksområdet og endring av bunnsubstratet er de vanligste konsekvensene av tiltak i sedimenter. Dersom sedimentene i tiltaksområdet er forurensede, kan mudring og utfylling øke potensialet for biotilgjengelighet av miljøgifter bundet til sedimenter, f.eks. ved at miljøgifter blir frigjort eller remobilisert. Selv spredning av rene partikler kan være skadelig. Når det gjelder peling, er undervannstøy og rystelser de viktigste negative konsekvensene av tiltaket. Peling kan i tillegg medføre lokal spredning av finstoff fra borkaks.

3.2.1 Mudring

Under arbeidene vil det mudres opptil 20 000 m³ masser fra eksisterende sprengsteinsfylling. Sprengsteinen ble utfyllt i 2016 og er forventet uforurenset, samt med lite finstoff. På bakgrunn av dette vurderer vi derfor at sannsynligheten for partikkelspredning under mudringsarbeidene er lav.

Overskuddsmasser fra mudring er i det aktuelle tilfellet å anse som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 a andre ledd. Hovedregelen er at næringsavfall skal leveres til lovlig avfallsanlegg, med mindre det kan gjenbrukes, jf. forurensningsloven § 32 første ledd. Ifølge

søknaden skal uforurenset stein > 25 mm bli gjenbrukt innenfor anlegget på land i form av bl.a. terrengheving.

Vi vurderer at den omsøkte disponeringsløsningen av overskuddsmassene fra mudring er å anse som gjenbruk siden massene skal erstatte andre masser som ellers ville blitt brukt. Vi tillater derfor at overskuddsmassene fra mudring, med unntak av forurensete sedimentmasser, kan gjenbrukes innenfor anlegget på land såfremt tiltaket er i tråd med plan og bygningsloven. Når det gjelder mudring av forurensete sedimentmasser, stiller vi vilkår om at massene tas opp på land og leveres til lovlig avfallsanlegg, jf. vilkår 3.4. Eventuell avvanning av forurensete sedimentmasser skal gjennomføres på en måte som begrenser avrenning og partikkelspredning til omkringliggende områder i størst mulig grad. Vi stiller også vilkår om at håndtering av avvanningsvannet ikke skal medføre forurensning.

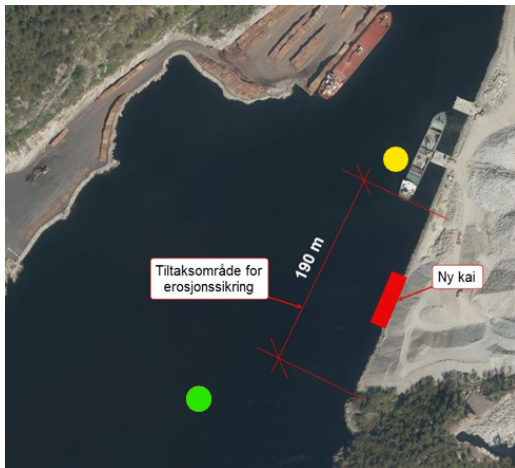
3.2.2 Utfylling

Søknaden omfatter utfylling av et filterlag på ca. 2 500 m³ av velgradert sprengstein (d=120/300 mm) og en erosjonssikring på ca. 8 800 m³ av sprengstein/blokk. Sprengstein kan inneholde nydannede partikler fra sprengningsarbeid som kan føre til nedslamming av nærliggende områder. Mengde sprengstoff og sprengningsteknikk har betydning for dannelse av finstoff. Finstoffmengde er bl.a. ofte større ved tunnelsprengning der det benyttes mye sprengstoff. Ved sprengning av noen typer bergarter dannes det i tillegg spisse nålformede partikler som kan føre til mekaniske skader på vannlevende organismer, særlig på gjellevev hos fisk og filtrerende bunndyr og dyreplankton. Vi vurderer at det er sannsynlig at det vil forekomme spredning av partikler fra utfyllingsmasser.

Videre så kan sprengstein inneholde rester av nitrogenforbindelser fra sprengning, noe som kan føre til utlekking av nitrogen. Tilførsel av nitrogen kan gi eutrofieringseffekter (økt mengde av planteplankton og alger). Etter vårt syn vil ikke tilførsel av ekstra næring ha vesentlig innvirkning på miljøet i det aktuelle tilfellet siden tiltaksområdet ligger relativt åpent, og konsentrasjonen av tilførte nitrogenforbindelser vil trolig raskt fortynnes. Sprengstoffresten kan også påvirke pH i vann. Vi vurderer denne påvirkningen som minimal på grunn av sjøvannets store bufferevne.

Sprengstein kan i tillegg inneholde plast fra sprengning. Plast brytes i liten grad ned i det marine miljøet, men fragmenteres over tid til små partikler. Vannlevende organismer og fugler kan forveksle plast med mat og få små plastpartikler i seg. Det er derfor viktig at sprengstein som fylles ut i sjø, inneholder minst mulig plast. Vi stiller vilkår om mottakskontroll for plast og fjerning av synlig plast før utfylling, jf. vilkår 3.2. Tiltakshaver skal i tillegg iverksette tiltak for å hindre spredning av plast etter utfylling. Dette er i samsvar med Miljødirektoratet sine anbefalinger om mulig tiltak for å redusere plast i faktaark M-1085 | 2018 «Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø».

I søknaden kommer det frem at spredningshinder har vært krevende under tilsvarende prosjekter, og at tiltaksområdets sjøbunntutforming og industrielle bruk øker sannsynligheten for slitasje, revning og funksjonssvikt. På grunn av tiltakets omfang og størrelse, vurderer vi imidlertid at skånsom utgraving og utlegging ikke vil være tilstrekkelig avbøtende, og siltgardin eller tilsvarende må derfor bli tatt i bruk for å forhindre partikkelspredning og tilslamming, jf. vilkår 3.6. Grunnet sjøbunnens utforming så mener vi at flytende siltgardin eller tilsvarende kan utnyttes. Partikkelsperrene skal dekke ned til under termoklin, med en dybde på 10 m satt som minimum. For å kontrollere at siltgardinene fungerer etter formålet stiller vi vilkår om turbiditetsmålinger, jf. vilkår 3.7. Referansemåler skal plasseres sør for tiltaksområdet og minst en måler skal plasseres mellom tiltaksområdet og Jåbekken (se forslag i figur 1). Hvis partikkelsperren ikke er dekkende nok til at turbiditetsvilkårene overholdes, så må arbeidene stanses og avbøtende tiltak utbedres.

Figur 1: Område som berøres av tiltaket, jf. Søknad av 07.04.2026. Grønt punkt: Forslag til referansepunkt for turbiditet; Gult punkt: Forslag til målepunkt for turbiditet.

3.2.3 Peling

Peling i sjø kan også medføre fare for forurensing i form av borkaks og støy. I søknaden av 07.04.2026 kommer det frem at borkaks i utgangspunktet ikke vil bli produsert, og dersom det blir behov for å dyble enkelte peler så vil borkaks fra dybler bli samlet opp og levert til godkjent mottak. Peling er planlagt utenfor gyteperioden av sjøørret og laks, og før hekkeperioden for fugler. Tiltakshaver vurderer derfor at risiko knyttet til støy fra peling er akseptabel. Etter vår vurdering vil de anbefalte tiltakene minimere fare for spredning av forurensning, og vi forutsetter at peling og håndtering av borkaks gjennomføres i henhold til tiltaksplanen, jf. vilkår 3.5. Beboende i nærområdet må imidlertid bli tatt hensyn til i sammenheng med støy fra rammede peler.

3.2.4 Støy

Anleggsarbeidene kan generere en del støy, både over og under vannoverflaten. Dette kan virke forstyrrende for fuglelivet og vannlevende organismer, samt redusere verdien av rekreasjon og friluftsliv. Støy og aktivitet under anleggsarbeidet kan føre til at fisk og fugl sannsynligvis vil trekke seg midlertidig unna anleggsområdet mens støyende arbeid pågår, men det vil trolig normalisere seg i løpet av kort tid. Vi fastsetter grenseverdier for støy fra anleggsarbeidene i samsvar med anbefalte støygrenser for bygge- og anleggsvirksomhet i Klima- og miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021), jf. vilkår 4. Det kommer frem i søknadens uttalelser at det har blitt målt høye støynivåer ifra områdets anleggsvirksomhet både i og utenfor driftstid. Vi presiserer at vedtakets vilkår er juridisk bindende og ved overskridelse av dem så skal Statsforvalteren varsles. Ved gjentatte overskridelser så er støymatter og støyskjermer eksempler på støyavbøtende tiltak som kan brukes under arbeidene.

3.3 Tidsperiode for tiltaksgjennomføring

En hovedregel er at tiltak i sjø ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til plante- og dyreliv, friluftsliv og rekreasjon. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene.

Jåbekken er en anadrom bekk og en viktig sjøørretlokalitet. Sjøørret gyter vanligvis i oktober til november. Tiltaket er planlagt gjennomført høst 2026 og vil sannsynlig føre til at ørret vil vike unna området direkte rundt utfyllingen i denne perioden. Arbeidene vil imidlertid være ferdig før den mer sårbare utvandringen av smolt. Vi vurderer at utfyllingen og mudringen vil ha begrenset påvirkning på sjøørreten. Dette begrunner vi i at tiltaksområdet ligger 250 m sør for Jåbekken, og fisken vil ha

mulighet til å passere relativt fritt forbi tiltaksområdet på vestsiden av Strømsvika. På bakgrunn av det høye støynivået tilknyttet peling, så setter vi imidlertid vilkår om at pelingen skal kun gjennomføres i perioden fra 1. januar til 31. mars, jf. vilkår 3.5, ettersom denne perioden er utenom inn- og utvandringen av ørret.

3.4 Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Statsforvalteren har bl.a. lagt Artsdatabanken, Naturbase og Vann-nett til grunn for vurderingen. Vi har også lagt til grunn rapporter utarbeidet i forbindelse med de omsøkte tiltakene og uttalelser vi har fått, jf. punkt 4 nedenfor. Ut fra det ovennevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av mudring, utfylling og peling godt kjent gjennom erfaringer fra lignende tiltak. Vi legger derfor ikke vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakenes påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Tiltakene skal utføres i et område der det allerede har vært gjennomført flere større utfyllinger. Selv om tiltakene vil berøre et stort sjøbunnsareal, er det ikke registrert spesielt viktige naturverdier i tiltaksområdet. Vi vurderer derfor at det ikke er sannsynlig at tiltaket, utført i henhold til fastsatte vilkår, vil gjøre ytterligere skade på naturmangfoldet. Vi forventer at tiltaket vil medføre kortvarig forringelse av vannmassene lokalt. Det må likevel påvises aktsomhet mht. ukjente miljøproblemer i området.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter og omfang. Vilkår om turbiditetsmålinger og innskrenket tidsperiode for gjennomføring av tiltaket er eksempler på dette. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning, jf. vilkår 2.4 («Best Available Technology»).

3.5 Vannforskriften

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten Mannefjorden (figur 2), registrert med ID 0132010100-C i portalen Vann-nett. Vannforekomsten har per 26.05.2026 moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand.

Figur 2: Utklipp fra Vann-Nett. Rødt rektangel: tiltaksområdet; Svart linje: Kystlinje.

Tiltaksområdet utgjør kun en begrenset del av kysten til Strømsvika. Forutsatt at vilkårene stilt i denne tillatelsen overholdes og at kravene som følger av vedtak etter annet regelverk følges, vurderer vi at det er rimelig å anta at arbeidene ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt den når miljømålet eller ikke, jf. vannforskriften § 4. Vannforskriften § 12 kommer derfor ikke til anvendelse i det konkrete tilfellet.

3.6 Samlet vurdering og konklusjon

Det omsøkte tiltaket innebærer etablering av ny kai i Strømsvika. De mest eksponerte naturverdiene som følge av tiltaksgjennomføring er fugl og fisk. Tidsperioden for tiltaksgjennomføring vil være utenom hekkesesongen for fugl, men vil trolig føre til at ørret vil unnvike deler av Strømsvika under dette årets gytevandring mot Jåbekken. Tiltaket er imidlertid planlagt ferdig før den mer sårbare utvandringen av smolt, fisken har mulighet for å passere vest for tiltaksområdet og peling vil kun gjennomføres utenfor inn- og utvandringen av ørret. Videre så er det fare for partikkelspredning under arbeidene. Eksisterende sprengsteinsmasser inneholder imidlertid begrenset med finstoff. Siltgardin/boblegardin, samt turbiditetsmålinger vil bli brukt for å hindre forringing av miljøtilstanden i vannforekomsten.

De omsøkte tiltakene er engangstiltak og har begrenset varighet og omfang. Statsforvalteren finner grunnlag for å kunne gi tillatelse til tiltakene på vilkår. Vilråene er stilt for å minimere negative konsekvenser av tiltakene. Forutsatt at tiltakene gjennomføres i henhold til vilråene, mener vi at tiltakene ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger for naturmangfoldet og forringelse av vannforekomsten. I denne sammenheng viser vi særlig til vilkår om bruk av siltgardin, samt måling av turbiditet og støy under tiltaksgjennomføring.

4 Saksgang

Statsforvalteren sendte den 17.04.2026 søknaden på høring til berørte parter og aktuelle Myndigheter. Vi oversendte uttalelsene til sakens kontaktperson for eventuell kommentar i brev av 18.05.2026. Nedenfor har vi oppsummert uttalelsene som er kommet inn:

Agder fylkeskommune, 27.04.2026:

Vi har ingen merknader i forhold til arkeologiske kulturminner på land

Fiskeridirektoratet, 30.04.2026:

Vi viser til generelle råd omtalt i Fiskeridirektoratets planveiledning og registrerte fiskeri- og akvakulturinteresser i kartverktøyet Yggdrasil.

Kystverket, 04.05.2026:

Vi har ingen vesentlige merknader til Statsforvalterens behandling av søknaden etter forurensningsloven.

Jan Lødner, 04.05.2026:

Vi har kjempet helt siden kommuneplanen av 2012 ble annonsert i 2010. Planen har gjort min eiendom ikke salgbar. Vi har levd med støy siden etablering og senere drift av anlegget, og er derfor sterkt bekymret for at ny kai vil føre til at støykilden kommer nærmere. Tiltross for klare lover og regler for støybelastning av naboer, har det de siste ti årene vært knusing og lasting av steinmasser til alle døgnets tider, også på helligdager. Jeg har varslet politiet tre ganger, siste gang var 1. påskedag i kirketiden da jeg målte 70 desibel på terrassen. Jeg har snakket med to ordførere, havnevesenet og de som står for lasting av båter de siste årene, men ingenting har skjedd. Jeg håper Statsforvalteren legger klare føringer for begrensning av støy ved etablering og drift av ny kai.

Otto Poulsen, 07.05.2026:

Vi har hatt hytte i Klevefjorden som feriested siden 1920. Vannkvaliteten har forverret seg gradvis over tid, spesielt de siste årene. Jeg er redd for at metningspunktet for hva fjorden tåler har blitt nådd både for vegetasjon under vann og dyreliv. Jeg ber at Statsforvalteren har fokus på naturmangfold, naturvern og vannvern knyttet til videre aktiviteter i Klevefjorden. Konkret så vil utbygging av Sodevika ha klar negativ innvirkning på miljø i vann og på land, og det må føres god kontroll på aktivitet og utslipp fra industrien mot Gismerøya.

Norsk Maritimt Museum, 10.05.2026:

Vi har i forbindelse med høring av tidligere arealplaner gjennomført kulturminneregistreringer i sjø og hadde da ingen merknader til planen. Daværende plangrenser omfatter også nåværende tiltaksområdet og vi har derfor ingen merknad til søknaden.

Naturvernforbundet, 13.05.2026:

Naturvernforbundet har tidligere påpekt kritikkverdig forhold knyttet til etablering og drift av eksisterende kaiområde. Området inngår i nasjonal laksefjord, og tiltaket er ett av flere tiltak som samlet vil kunne påvirke vannsystemet negativt. I nærliggende bekkeløp fra Jåbekksvannet er det målt høy tilførsel av nitrogen over lang tid. Vi mener derfor det bør stilles særskilt strenge krav til alle tiltak og virksomhet i området. Det bør blant annet omfatte krav om bruk av silt- eller boblegardin, samt rutiner for oppfølging og kontroll av tiltakets effekt. Det bør videre stilles krav til tiltak på land som hindrer avrenning av sedimenter under anlegg og drift. Vi oppfordrer til systematiske rutiner for oppfølging, herunder målinger av turbiditet, visuell kontroll med dokumentasjon, regelmessig rapportering til ansvarlige myndigheter under anlegg. Tydelige grenseverdier og stoppkriterier må fastsettes. Arbeidet må stanses under overskridelse eller dersom det er sannsynlig for negativ påvirkning av sjøområdene. Området har vært benyttet som utskipingshavn for steinmasser etter at tidligere miljøundersøkelser ble gjennomført. Vi oppfordrer derfor til krav om oppdatert faglig utredning av bunnforhold og marint liv før tillatelse gis. Utredningen bør vurdere om sediment avrenning fra tidligere anleggsfase og drift kan ha påvirket området negativt, og hvordan tiltaket kan ytterligere forringe området. Vi oppfordrer til at det gjennomføres grundig vurdering av samlede belastning fra det omsøkte tiltaket, tilgrensede planer og eksisterende virksomhet i området.

Lindesnes kommune, 19.06.2026:

Vi vurderer at kaifront i område regulert til havn (SHA2) og mudring i område avsatt til havneområde i sjø (VHS1) er i tråd med plan.

5 Endring og omgjøring

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake med hjemmel i forurensningsloven § 18.

6 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. Tiltakshaver, Kristiansand Havn IKS, er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Vi forutsetter at eventuelle privatrettslige forhold er avgjort før tiltakene finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi minner for øvrig om meldeplikt til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet.

7 Klagerett

Kristiansand Havn IKS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Vi kunngjør vedtaket på våre hjemmesider.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon forurensning

Kristian Have Furnes
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår til tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til tiltak i sjø ved gnr./bnr. 29/85 i Lindesnes kommune

Kopi til:

NATURVERNFORBUNDET I LINDESNES	Ytre Sandgate 7	4514	MANDAL
AGDER FYLKESKOMMUNE FISKERIDIREKTORATET KYSTVERKET	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
LINDESNES KOMMUNE	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
NORSK MARITIMT MUSEUM	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Anna Procyk-Habiera	Nordre Heddeland 26	4534	MARNARDAL
Anne Britt Skilnand	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Arne Måland	Venneslavegen 507	4707	Vennesla
Arne Sondre Haddeland	Skjernøyveien 76	4516	Mandal
Astrid H Hillesund	Botaniker Resvolls Gate 33	4022	Stavanger
Britt Jorunn Hillesund Neerland	Vollevangen 20	4480	Kvinesdal
Elisabeth Thaule Måland	Tregdeveien 68	4516	Mandal
Harald Poulsen	Kristiansandsveien 170	4516	Mandal
Ingrid Annette Ihme	Botaniker Resvolls Gate 33	4022	Stavanger
Ingunn Hovden Haddeland	Cort Adellers Gate 25	0254	Oslo
Irlin Kelly Haagensen	Tregdeveien 28	4516	Mandal
Jan Rokkones Lødner	Vollevangen 20	4480	Kvinesdal
Jan Tore Skilnand	Regevikveien 87	4515	Mandal
Kåre Særheim	Steinhausvegen 6	4056	Tananger
Michal Mariusz Habiera	Skjernøyveien 76	4516	Mandal
Otto Poulsen	Skeistien 11	4306	Sandnes
Reidar Poulsen	Venneslavegen 507	4707	Vennesla
Reidun S Heggedal	Breivikveien 33	1394	Nesbru
Runar Jåbekk	Skogfaret 8	3477	Båtstø
Signe Kjerulf	Grytnesveien 63	3475	Sætre
Sven Fidjeland	Tregdeveien 68	4516	Mandal
Terje Spilling	Homsvika 10	4516	Mandal
Thor Martin Kjerulf	Regevikveien 87	4515	Mandal
Tor Ivar Heggedal	Tregdeveien 30	4516	Mandal
Tor Olav Gåsland	Kleven 64	4515	Mandal
Tore Neerland	Grytnesveien 37	3475	Sætre
TØMMERKAIA AS	Buberget 11	4389	Vikeså
Øystein Løvåsdal	Kristiansandsveien 170	4516	Mandal
Øyvind Flaa	Gravane 4	4610	KRISTIANSAND S
LINDESNES HAVN KF	Kjennerudveien 8	3420	Lierskogen
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV AGDER	Halseveien 20 A	4514	Mandal
MANDAL HAVN STRØMSVIKA AS	Nordre Heddeland 26	4534	MARNARDAL
MAREN AS	c/o DNT Sør Gyldenløves gate 2	4611	KRISTIANSAND S
NORCONSULT NORGE AS	c/o Mandal Havn IKS Nordre Banegate 35	4515	MANDAL
	Skjernøyveien 21	4516	MANDAL
	Postboks 626	1303	SANDVIKA

Vilkår til tillatelse etter forurensningsloven og forurensningsforskriften til tiltak i sjø ved gnr./bnr. 29/85 i Lindesnes kommune

1 Tillatelsens ramme og varighet

1.1 Tillatelsen gjelder tiltak i sjø ved gnr./bnr. 29/85 i Lindesnes kommune. Tillatelsen omfatter følgende tiltak:

- a) mudring av inntil 20 000 m³ sediment
- b) utfylling av inntil 2 500 m³ steinmasser til filterlag
- c) utfylling av inntil 8 800 m³ steinmasser til erosjonssikring
- d) peling av inntil 27 peler

Bunnarealet som blir berørt av tiltakene, skal ikke overskride areal avgrenset på kart i søknad av 07.04.2026.

1.2 Tillatelsen gjelder i to år fra og med vedtaksdato.

2 Generelle vilkår

2.1 Kristiansand Havn IKS (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at krav i tillatelsen overholdes. Når tiltakshaver engasjerer entreprenør til å utføre oppgaver, skal tiltakshaver sørge for at utførende entreprenør er kjent med og følger opp vilkår i tillatelsen.

Den som utfører arbeidet, skal kunne fremlegge kopi av denne tillatelsen på arbeidslokaliteten, inntil tiltaket er avsluttet.

2.2 Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren om at arbeidene settes i gang senest to uker før oppstart. Oppstart meldes med en e-post til sfagpost@statsforvalteren.no og merkes med saksnummer 2026/4643. Tiltakshaver skal også varsle Statsforvalteren når arbeidene er avsluttet.

Statsforvalteren kan føre tilsyn under arbeidene.

2.3 Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikovurdering av arbeidene i sjø, som skal vise at tiltakshaver har kunnskap om og oversikt over hvilken risiko arbeidene utgjør for ytre miljø.

Tiltakshaver skal forsikre seg om at utførende entreprenør har etablert system for internkontroll slik at tillatelsens krav og krav som følger av annet miljøregelverk, overholdes.

2.4 Arbeidene i sjø skal utføres på en måte som minimerer spredning av forurensning. Det skal velges en teknologi som minimerer spredning av partikler og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes underveis i arbeidet og kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

2.5 Tiltakene skal gjennomføres under gunstige strøm- og vindforhold for å begrense spredningen av partikler i mest mulig grad og på en måte som sikrer stabilitet i massene under tiltakets utførelse og i ettertid.

2.6 Tiltaket er ikke tillatt i perioden fra 15. mai til 15. september. For begrensninger av peling, se pkt. 3.5.

3 Krav til gjennomføring av tiltakene

3.1 Mengder og tidspunkt for utfylling av masser samt utfyllingssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 5.

3.2 Det er kun tillatt å fylle ut med sprengstein/blokk og massene skal være egnet til formålet.

Tiltakshaver skal vurdere utfyllingsmassenes egnethet mht. innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og potensial for forringelse av vannmiljøet. Sprengstein som kan eller vil medføre nevneverdige skader eller ulemper for vannmiljøet, skal ikke benyttes. Det skal ikke brukes stein med fare for innhold av syredannende bergarter. Massenes kvalitet må kunne dokumenteres.

Dersom det påtreffes avfall, skal dette sorteres fra og leveres til lovlig avfallsanlegg. Utfyllingsmassene skal ikke inneholde skyteledninger, plastarmering eller annet plastavfall. Tiltakshaver skal sikre at utfyllingsområdet overvåkes visuelt for plastavfall, og at dette samles effektivt under tiltaket. Når utfyllingstiltaket er gjennomført, skal området i nærhet av fyllingsfot undersøkes for plastavfall. Plast som ikke har fulgt med sprengssteinsmassene, skal fjernes fra tiltaksområdet. Logg over oppsamlet plastavfall leveres sammen med sluttrapport, jf. vilkår 5.

Tiltakshaver skal etablere en rutine for mottakskontroll med utfyllingsmassene, som sikrer at det kun fylles ut med masser som er tillatt i denne tillatelsen.

3.3 Mengder og tidspunkt for opptak av masser samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 5.

3.4 Håndtering og eventuell avanning av mudrede masser må foregå slik at minst mulig partikler spres.

Mudrede masser kan gjenbrukes innenfor anlegget på land dersom massene er rene (Tilstandsklasse I eller II i henhold til Miljødirektoratets veileder M-608) og formålet er i tråd med plan og bygningsloven, alternativt skal massene levers til lovlig avfallsanlegg.

3.5 Borkaks fra peling skal samles opp og leveres til lovlig avfallsanlegg, og peling skal kun gjennomføres i perioden fra 1. januar til 31. mars.

3.6 For å hindre spredning av partikler skal det etableres en avskjærende partikkelsperre (f.eks. siltgardin) i ytterkant av tiltaksområdet. Partikkelsperren skal dekke ned til under termoklin, med en dybde på 10 m satt som minimum, og ved avslutning av tiltaket må partikkelsperren fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler. Hvis partikkelsperrens dybde ikke er dekkende nok til at turbiditetsvilkårene overholdes, jf. vilkår 3.7, så må arbeidene stanses og avbøtende tiltak utbedres før arbeidene kan gjenstartes.

3.7 Turbiditet skal overvåkes under arbeidene i sjø i henhold til gjeldende norsk standard for dette og inngå i miljøovervåkingen. Overvåkingen av turbiditet skal omfatte:

- Måling av turbiditet i minst én referansestasjon i området som ikke er påvirket av arbeidene i sjø.

- Måling av turbiditet i minst én målestasjon i området som er påvirket av arbeidene i sjø. Måleren/målerne skal være plassert slik at den/de på best mulig måte fanger opp/registrerer spredning av partikler fra tiltaket. Beskyttelse av nærliggende naturverdier og fiskeriinteresser skal vektlegges ved plassering av stasjonen(e).

Alle målinger skal loggføres. Turbiditet skal måles ved alle stasjoner samtidig. Måleutstyret skal jevnlig kontrolleres og kalibreres.

Grenseverdi for turbiditet settes til 10 NTU over referanseverdi målt hver 10. minutter. Ved overskridelse av grenseverdien må tiltaket stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og ev. tiltak er gjennomført. Ved teknisk stopp i turbiditetsmålere må arbeidene i sjø stanses.

Program for turbiditetsmålinger der planlagt plassering av målestasjonene vises og begrunnes, sendes Statsforvalteren innen tre uker før oppstart av arbeidene.

4 Støy

Tiltakene kan gjennomføres mellom kl. 07 00 og kl. 21 00 mandag til fredag og mellom kl. 07 00 og kl. 19 00 lørdag. Det er ikke tillatt å gjennomføre tiltakene på søndager og helligdager. Støy fra anleggsarbeidene skal ikke overskride følgende grenseverdier:

Tabell 1 Grenseverdier for støy fra arbeidene. Alle grenseverdier gjelder innfallende lydtrykknivå og gjelder utenfor rom med støvfølsomt bruksformål.

Bygningstype	Støykrav mandag – lørdag	Støykrav mandag – fredag
	kl. 07 – 19 $L_{pAekv12h}$	kl. 19 - 21 $L_{pAekv2h}$
Boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner	60 dB(A)	55 dB(A) i brukstid
Skole, barnehage	55 dB(A) i brukstid	55 dB(A) i brukstid

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dB(A)) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

5 Rapportering

Statsforvalteren skal ha sluttrapport om arbeidene som er utført, innen to måneder etter at tiltakene er avsluttet. Rapporten skal dokumentere at vilkårene som er gitt i tillatelsen, er overholdt.

Rapporten skal bl.a. inneholde følgende:

- beskrivelse av gjennomførte tiltak
- kopi av loggføringer
- kart som viser hvor massene er fylt ut
- redegjørelse for ev. avvik